

Tytuł: Zasady kwalifikacji do żywienia enteralnego w przewlekłych chorobach neurologicznych. /
Principles of qualification to enteral feeding in chronic neurological disorders.

Słowa kluczowe: ośrodkowy układ nerwowy leczenie żywieniowe
Keywords: central nervous system nutritional treatment

Autorzy:
Mikołaj Spodaryk - Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Streszczenie:

Uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego z różnego stopnia zaburzeniami ssania/żucia i połykania, może być przyczyną niedoboru składników odżywczych i postępującego wyniszczenia. Towarzyszący temu odpływ żołądkowo-przełykowy, będący częstym zjawiskiem dodatkowym, może utrudniać praktyczną realizację planu żywieniowego. Przeszacowywanie ilości podanego pokarmu i niedoszacowanie potrzeb jest częste szczególnie wtedy, gdy karmienie jest uciążliwe dla opiekunów i/lub zajmuje dużo czasu. Ocena zapotrzebowania pacjenta na składniki odżywcze, uzupełniona o określenie możliwości przyjmowania doustnego pokarmu i strat pokonsumpcyjnych, a także sprawności opiekunów w karmieniu, jest pierwszym elementem budowania strategii interwencji żywieniowej. Dodatkowo należy uwzględnić wybór właściwej diety oraz metod jej podania w przypadku istnienia objawów dysfagii. Przyjęcie właściwej strategii żywienia zapobiega postępującemu wyniszczeniu, zmniejsza ryzyko powikłań, warunkuje poprawę jakości życia zarówno pacjenta, jak i jego opiekunów.

Abstract:

Central nervous system damage, with various defects of suction/chewing and swallowing, may result in nutrient deficiencies and progressive cachexia. The concomitant gastro-esophageal reflux may hinder implementation of a nutritional plan. Overestimation of the volume of administered food and underestimation of nutritional requirements are common, especially when feeding is cumbersome and/or time-consuming for care-givers. Assessment of the patient's nutritional requirements combined with defining his abilities to be fed orally and with evaluation of post-feeding volume of lost food, as well as determination of the ability of care-givers to effectively feed the patient, constitute the first step in developing the nutritional strategy. Also selection of an appropriate diet and the method of its administration should be considered in every patient with dysphagia. An appropriate feeding strategy prevents progressive cachexia, decreases the risk of complications and improves the quality of life of the patient and his care-givers.